

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: *перший(бакалаврський)*
Галузь знань: *05 Соціальні та поведінкові науки*
Спеціальність: *053 «Психологія»*
Освітня програма: *«Психологія»*
Статус навчальної дисципліни: *обов'язкова*
Мова навчання *українська*

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від _____ № _____

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту/факультету
Протокол від _____ № _____

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

(підпис)

Бурлакова І.А.
(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-
наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 20.06.2023 № 20

*Педагогічна психологія // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро :
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 12 с.*

РОЗРОБНИК:

Ольга ГОРІНА – доцент кафедри психології та педагогіки Дніпропетровський
державний університет внутрішніх справ, к.пед.н., доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Андрій МАСЛЮК – старший науковий співробітник Інституту психології імені
Г.Костюка НАПН України, заступник начальника відділу науково-методичного
супроводження психологічної підготовки суддів, д.психол.н.

Олеся ДОНЕЦЬ – доцент кафедри соціальної психології і психології управління
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, к.психол.н.,
доцент.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальна кількість годин:	90 год	90 год
Рік підготовки:	3	3
Семестр:	5	5
Лекції	14 год	4 год
Семінарські	6 год	4 год
Практичні	10 год	-
Самостійна та індивідуальна робота	60 год	82 год
Підсумковий семестровий контроль:	Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є ознайомлення здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр із узагальненими здобутками педагогічної та психологічної наук на сучасному етапі їх розвитку та підготовка кваліфікованого фахівця, здатного надавати психологічну допомогу спеціалістам різних галузей. Вона складається із трьох елементів:

навчальна мета – надання студентам систематизованих знань з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія», які сприяють підготовці до професійної діяльності; вивчення основних методологічних та теоретичних засад педагогіки, психології, методів дослідження психолого-педагогічних явищ необхідних для набуття наукових знань, умінь і навичок;

розвиваюча – формування професійної свідомості та самосвідомості;

виховна – формування наукового світогляду; сприяння вихованню високих моральних якостей особистості майбутнього фахівця.

завданням є дослідження умов забезпечення ефективної соціалізації індивіда на його шляху досягнення соціальної зрілості.

Компетентності необхідні для виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості, для формування яких використовується дисципліна «Педагогічна психологія»:

Загальні компетентності:

ЗК1- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК2 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 3- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 4 - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 7- здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК9 - здатність працювати в команді;

ЗК11 - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК1 - здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

СК3 - здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків;

СК4 - здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;

СК11- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР8 - презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців;

ПР10 - формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;

ПР12 - складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника;

ПР13 - взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;

ПР16 - знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;

ПР17- демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Постреквізити: всі дисципліни професійної підготовки.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Загальна характеристика педагогічної психології як науки

Предмет і завдання педагогічної психології. Сутність, специфіка та етапи становлення, традиційні напрями розвитку педагогічної психології на вітчизняному ґрунті. Міжпредметні зв'язки педагогічної психології з іншими науками. Система категорій педагогічної психології. Поняття освітньої соціалізації у психології вищої школи. Методологія і методи педагогічної психології. Методологічні принципи української психології вищої школи: принцип детермінізму, принцип розвитку, єдності психіки й діяльності, принцип системності, особистісного підходу, принцип об'єктивності.

Методи дослідження педагогічної психології (організаційні методи, методи емпіричного збору даних, статистичні (обробки даних) та інтерпретаційні інструменти). Методи психологічного консультування та корекції.

ТЕМА 2. Основні розділи педагогічної психології. Зміст і сутність категорії навчання. Навчання й психічний розвиток. Навчання як умова розвитку. Основні характеристики провідних форм діяльності особистості. Основні лінії психічного розвитку в процесі навчання й виховання.

ТЕМА 3. Психологія навчання. Історичні методи й форми організації навчання. Основні типи навчання та їхні психологічні моделі. Особливості технології традиційного й інноваційного навчання. Сучасні інноваційні технології організації освітнього процесу: вільна технологія відкритої школи,

діалогічна технологія, технологія збагачення, технологія навчання в співробітництві, особистісно орієнтована, або особистісна технологія, розвиваюча технологія, активуюча технологія, формуюча технологія, програмоване навчання, сугестопедичне навчання та його принципи (задоволення, релаксації й зосередженої психорелаксації; єдності свідомого і позасвідомого; забезпечення обов'язкового зворотного зв'язку між педагогом і учнями з метою контролю повноти їхнього засвоєння навчальної інформації), знаково-контекстне навчання, модульне навчання.

ТЕМА 4. Психологія учбової діяльності. Научіння. Механізми й закони научіння (інпринтинг, респондентне научіння, оперантне, вікарне та вербальне). Закони научіння (закон ефекту, закон вправ, закон готовності, закон множинності зв'язків, закон диспозиції, закон селекції, закон аналогії).

Психологічні теорії учіння. Класифікація видів учіння. Вітчизняні теорії учіння. Зарубіжні концепції учіння. Рівні учіння (рефлекторний і когнітивний). Мотиваційний компонент навчальної діяльності. Психологічні принципи формування навчальної діяльності. Рівні розвитку пізнавальних інтересів у навчальній діяльності. Психолого-педагогічні умови формування пізнавальної мотивації в учінні та засвоєння знань. Психологічні основи формування навичок.

ТЕМА 5. Психологія виховання. Психологічні основи виховання. Види виховання: моральне, трудове, естетичне, суспільно-політичне (ідеологічне), релігійне, фізичне, статеве і ін. Позиція особистості як психологічний об'єкт виховання. Методологічні принципи виховання (принцип орієнтації, суб'єктності, особистісної свободи). Методичні принципи ефективного виховання (Принцип включення особистості у значущу для неї діяльність, принцип зміни соціальної позиції, принцип цілеспрямованого творення, принцип демонстрації наслідків, принцип розвитку особистісної і соціальної рефлексії вихованця. Поняття, ознаки, класифікація виховного впливу.

ТЕМА 6. Мораль як сукупність соціальних норм. Моральна саморегуляція поведінки та шляхи її формування. Рівні моральної вихованості особистості. Вікові особливості морального виховання. Характер як проблема педагогічної психології. Відповідальність як психолого-педагогічна проблема. Принципи організації й підтримування дисципліни у виховному процесі (техніка педагогічної дисципліни, техніка зовнішньої дисципліни, техніка внутрішньої дисципліни та саморегуляція. Рівні моральної вихованості за К.Платоновим. Вікові особливості морального виховання.

ТЕМА 7. Психологічні питання виховання характеру. Характер як проблема педагогічної психології. Психологічні аспекти виховання довільності людини. Причини порушень дисципліни дітьми та шляхи усунування причини недисциплінованості дитини. Психологічний підхід до формування

самостійності дитини. Психолого-педагогічні умови розвитку незалежності як якості особистості вихованця. Психологічні питання виховання волі дитини. Психологічні основи самовиховання (самопізнання, самостимулювання і самовладання).

ТЕМА 8. Психологія сімейного виховання. Характеристика сім'ї як інституту соціалізації. Соціально-психологічні особливості сімейного виховного впливу. Вплив факторів сімейного виховання на формування психологічної позиції дитини. Правила ефективного сімейного виховання дітей.

ТЕМА 9. Психологічні питання перевиховування й психокорекції. Поняття важковиховуваності. Загальна характеристика девіантної поведінки. Особистісні деформації кримінальної особи і перспективи їхньої корекції. Акцентуації характеру як причина важковиховуваності. Основні симптоми шкільної психологічної дезадаптації. Методи психокорекції осіб з девіантними ознаками.

ТЕМА 10. Психологія педагогічної діяльності. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога. Специфіка й структура педагогічної діяльності. Психологічний аналіз педагогічного спілкування. Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Психологічна служба в системі освіти. Предмет і завдання психологічної служби в системі освіти. Психологічна готовність дитини до шкільного навчання.

Специфіка педагогічного спілкування як джерела інформації. Мотиви спілкування. Функції спілкування. Аспекти змісту спілкування. Інтерактивний компонент педагогічного спілкування. Ефективність педагогічного спілкування..

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання заліку (20-40 балів).

За результатами аудиторної роботи здобувач заочної форми навчання має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 30 балів та за результатами індивідуальної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль: 40-60 балів. Бали за результатами успішного складання заліку: 20-40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Клінічна психологія» засобом діагностики знань (успішності навчання) виступає залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	з	Відмінно	A	<i>«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.</i>
83-89	х о в а н о	Добре	B	<i>«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			C	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74			D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67			E	<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>
35-59	н е	Не задовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні</i>

	з а р а х о			<i>навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34	в а н о		Ф	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- навчальна аудиторія;
- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- платформа «MOODL»;
- програмне забезпечення MicrosoftPowerPoint;
- дошка;
- крейда.

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни (рекомендовані джерела інформації)

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній ступінь *бакалавр*
 Спеціальність *053 «Психологія»*
 на *2023 / 2024* навчальний рік

Форма навчання: **ДЕННА** Обсяг: **3** кредити ЄКТС (**90** годин)

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс **3** Група **Б-ПС-141**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
3 семестр							
1	Загальна характеристика педагогічної психології як науки	16	4	2	2	4	10
2	Основні розділи педагогічної психології	16	4	2	4	2	10
3	Психологія навчання	18	6	2	2	4	10
4	Психологія учбової діяльності	18	6	2	4	2	10
5	Психологія виховання	22	10	2	2	4	10
	Разом за семестр	90	40	10	14	16	50
	Форма підсумкового контролю		залік				
4 семестр							
6	Мораль як сукупність соціальних норм.	10	4	2	2	2	10
7	Психологічні питання виховання характеру	12	6	2	4	2	10
8	Психологія сімейного виховання.	10	4	2	4	4	10
9	Психологічні питання перевиховування й психокорекції	12	6	2	2	4	10
10	Психологія педагогічної діяльності	10	4	2	2	4	10

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Разом за семестр	90	40	10	14	16	50
	Форма підсумкового контролю	екзамен					
Разом за навчальний рік		180	80	20	28	32	100

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 20.06.2023 р. № 20.

**Завідувач кафедри
психології та педагогіки**

Вікторія КОРНІЄНКО

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній ступінь *бакалавр*
Спеціальність *053 «Психологія»*
на *2023 / 2024* навчальний рік

Форма навчання: **ЗАОЧНА** Обсяг: **3** кредити ЄКТС (**90** годин)

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс **2** Група **БЗ-ПС-041**

теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
3 семестр							
1	Загальна характеристика педагогічної психології як науки	20		2			18
2	Основні розділи педагогічної психології	20				2	18
3	Психологія навчання	15		2			16
4	Психологія учбової діяльності	15					16
5	Психологія виховання	20				2	14
	Разом за семестр	90		4		4	82
	Форма підсумкового контролю		залік				
4 семестр							
6	Мораль як сукупність соціальних норм.	16		2			16
7	Психологічні питання виховання характеру	16				2	14
8	Психологія сімейного виховання.	16					16
9	Психологічні питання перевиховування й психокорекції	16		2			14
10	Психологія педагогічної діяльності	16				2	12
	Разом за семестр	90		8		8	74

теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Форма підсумкового контролю		екзамен				
Разом за навчальний рік		180	12	12	12	156	

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 20.06.2023 р. № 20.

**Завідувач кафедри
Психології та педагогіки**

Вікторія КОРНІЄНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній ступінь *бакалавр*

Спеціальність *053 «Психологія»*

на *2023 / 2024* навчальний рік

Підручники:

1. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Русова В.М. Педагогіка. Навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
2. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Університетська освіта. Навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
3. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. Навч. посіб. Київ: Каравела, 2015.
4. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібн. Київ: НАУ, 2015.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. метод, посіб.: У 2 кн. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ: Либідь, 2003. 342 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Київ: Слово, 2004. -374 с.
3. Заброцький М. М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 112 с.
4. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга»; 2006. 384с.
5. Кузьменко В. У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: монографія. Київ: НПУ ім.М. П. Драгоманова, 2005. 354 с.
6. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: (курс лекцій): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. М-во освіти і науки України, Ін-т соц. робота та упр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ: Центр навч. л-ри, 2005. 128 с.
7. Павелків Р. В. Дитяча психологія: навч. посіб. для самост. роботи студ. Київ: Ака-демвидав, 2011. 373 с.
8. Павелків Р. В. Короткий довідник з дитячої психології. Рівне, 2008. 55 с.
9. Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини: навч. посіб. Ніжин: РВВ НДПУ ім. М. Гоголя, 2001. 194 с.
10. Готовність дитини до навчання. Київ: Мікрос – СВС, 2003. 112 с.

11.Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 392с.

12.Кочерга Г.В. Психофізіологія першокласників і адаптація до школи Київ: Шкільний світ, 2010. 128 с.

13.Мащенко В.Ф. Індивідуальний розвиток дитини. Київ: Главник, 2007. 128 с.

14.Павелків Р.В. Дитяча психологія: Навч. Посібник. Київ: Академвидав, 2008. 432с

15. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навч. посібник. Київ: Главник, 2006. 144 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://osvita.ua/school/psychology/> – освіта. ua.

2. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.

3. <http://management.com.ua>.

4. <http://www.google.com> – пошукова система Google.

Завідувач кафедри

Психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНКО